

Archeologienota
Aalter, Loveld
Programma van maatregelen

Inhoud

1	Gemotiveerd advies	3
2	Programma van maatregelen	6
2.1	Administratieve gegevens	6
2.2	Aanleiding van het vooronderzoek	8
2.3	Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem.....	8
2.4	Strategie, methoden en technieken.....	8
2.5	Criteria	13
2.6	Duur en fasering opgraving en kostenraming	13
2.7	Personeelseisen	13
2.8	Risicoanalyse en remediëring	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2.9	Deponeren archeologisch ensemble.....	14
3	Lijst met figuren.....	15
4	Bibliografie	15

1 Gemotiveerd advies

Het gemotiveerd advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van het vooronderzoek. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of er maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, en wat hun uitvoeringswijze is.

Tijdens het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem kon enkel het bureauonderzoek uitgevoerd worden. Op basis van dit vooronderzoek zonder ingreep in de bodem was het reeds mogelijk om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aanwezigheid en waarde van archeologisch erfgoed op het terrein. Een deel van het plangebied is gelegen binnen de beschermde archeologische site van het Romeins castellum op het Loveld. De kans op de aanwezigheid van archeologische waarden en het bijhorende kennispotentieel is bijgevolg heel groot. Alle geplande ingrepen bevinden zich binnen het deel dat behoort tot de beschermde archeologische site.

Het advies van BAAC bvba luidt dan ook dat verder onderzoek moet uitgevoerd worden na het bekomen van de stedenbouwkundige vergunning daar het terrein nog gebouwen bevat die gesloopt moeten worden en dat de geplande ingrepen enkel uitgevoerd kunnen worden na het behalen van de vergunning.

Vooraleer de opportuniteit van vooronderzoek met ingreep in de bodem af te wegen, werd eerst de opportuniteit van de diverse methoden voor vooronderzoek zonder ingreep in de bodem afgewogen. Als eerste meent BAAC dat een extra bureauonderzoek, met uitvoerige archiefstudie, geen extra informatie zal opleveren. Er gebeurde namelijk reeds een erg uitgebreid bureauonderzoek in het kader van de bescherming van de archeologische site.¹ De terreinen bleken vóór de 20ste eeuw onbebouwd te zijn geweest, waardoor wordt vermoed dat er geen archiefdocumenten zullen opduiken die het tegendeel zullen aantonen. De rest van het plangebied is vermoedelijk onverstoord gebleven en lijkt een stabiel bodemgebruik gekend te hebben vanaf de loop van de 18de eeuw, waardoor de kans op het aantreffen van intacte archeologische waarden hoog is.

De beschikbare overige methoden binnen een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem, te weten geofysisch onderzoek, veldkartering en landschappelijk bodemonderzoek, kunnen in dit dossier op zichzelf staand niet leiden tot een voldoende gefundeerde uitspraak of in het terrein nog behoudenswaardige archeologische resten aanwezig zijn. **Geofysisch onderzoek** spoort anomalieën in de bodem op. De discipline is geleend van de geologie en baseert zich op het feit dat nederzetting en bodemverwerking in het verleden de eigenschappen van de bodem op die plaats wijzigen. De wijziging kan bestaan uit een wijziging van materiaal, korrelgrootte, vochtgehalte en toevoegingen. De verschillende geofysische methoden detecteren het verschil tussen de gewijzigde en niet gewijzigde bodem, maar zijn afhankelijk van de fysische eigenschappen, de diepte en grootte van het te detecteren spoor.

Gezien het feit dat er een grote kans is dat eventuele archeologische waarden uit grondsporen en/of vondsten zullen bestaan, zullen de resultaten van een geofysisch onderzoek – indien ze al iets opleveren – lastig te interpreteren zijn en zal een definitieve interpretatie van de gegevens die door een dergelijk onderzoek kunnen worden gegenereerd afhankelijk zijn van een ondersteunende ingreep in de bodem. Bovendien zal aanwezige bebouwing en verharding mogelijk de gegevens verstoren.

¹ LALOO e.a. 2014

Een **veldkartering** kan enkel een indicatie aangeven uit welke perioden vondsten in de bouwvoor aanwezig zijn. Een veldkartering is niet zinvol in een tuinzone.

Een **landschappelijk bodemonderzoek in de vorm van boringen** om de gaafheid van het bodemprofiel te bepalen is hier niet zinvol. Gezien de geplande ingrepen zich binnen een beschermde archeologische site bevinden is het wenselijk in de zetten op behoud in situ. BAAC Vlaanderen bvba acht boringen op zich onvoldoende om de eventuele archeologische waarden op het terrein te karteren. Door middel van boringen kan men dan ook geen sporen registreren, noch de bewaringstoestand van sporen nagaan en bijgevolg geen waardevolle kenniswinst bekomen.

Een **proefsleuvenonderzoek** is gezien de zeer beperkte oppervlakte van de geplande ingrepen niet zinvol, noch kostenefficiënt. Een **volwaardige opgraving** is noodzakelijk in de zones waar het bodemarchief tot archeologisch niveau of dieper zal verstoord worden. Ter hoogte van ingrepen die slechts ondiep of onvoldoende breed aangelegd worden is een **werfbegeleiding** noodzakelijk, gezien men zich binnen een beschermde archeologische site bevindt en het noodzakelijk is de eventueel aanwezige archeologische waarden die aangetroffen zouden kunnen worden, ook binnen de ondiepere of smalle ingrepen te registreren, onderzoeken en waarderen. De werfbegeleiding is een bijzondere vorm van de archeologische opgraving. Ze is daardoor onderworpen aan dezelfde decretale bepalingen als de opgraving.² De werfbegeleiding heeft als doel om het archeologische bodemarchief maximaal te registreren en te onderzoeken, daar waar een volwaardige archeologische opgraving niet mogelijk of opportuun is.

Op basis van de uitgevoerde bureaustudie wordt door BAAC Vlaanderen bvba een sloop onder voorwaarden, een opgraving en een werfbegeleiding van de nieuw verstorende werken voorgesteld. De keuze van aanpak is gebaseerd op de impactbepaling van de geplande werken.

Bij de aanleg van de vijver, nieuwe funderingen van de hoeve en diverse nuts-putten zal de ondergrond, met de aanwezige archeologische site worden geroerd. Bij de aanleg van deze werken zal de ondergrond geroerd worden tot een diepte van 50 cm of meer. Bovendien zal men plaatselijk ook tussen de verschillende nuts-putten graven voor de aanleg van leidingen. Bij de aanleg van de zone met verharding, infiltratiekom en een tuinpaviljoen zal de ingreep beperkt zijn tot 30 cm diepte of minder. Lokaal worden bij het tuinpaviljoen een smalle funderingssleuf gegraven. In paragraaf '1.1.6 Geplande ingrepen' van het verslag van resultaten worden de geplande graafwerken uitgebreid besproken.

Aangezien het vooronderzoek op basis van het Verslag van Resultaten volledig kan beschouwd worden, dienen de aanwezige archeologische resten aan de hand van een opgraving en werfbegeleiding onderzocht te worden. De te volgen bepalingen van maatregelen, gebaseerd op de resultaten van het bureauonderzoek, worden in volgend overzicht beschreven en gemotiveerd:

- Voor zones waar 50 cm of meer wordt gegraven (vijver, aanleg van diverse putten, funderingen uitbreiding hoeve en tussenliggende zone met leidingen) wordt een archeologische opgraving geadviseerd in de vorm van een vlakdekkende opgraving. Het archeologisch niveau wordt hier naar namelijk verwachting of met zekerheid geraakt. Het verwachte aanwezige archeologische erfgoed wordt hier namelijk bedreigd.
- Voor de aanleg van de funderingssleuf van het tuinpaviljoen (smalle sleuf van maximaal 70 cm, ca. 50 cm diep) en de overige ingrepen waarvoor 30 cm of minder gegraven wordt (de vloerplaat van het tuinpaviljoen, aanleg van verharding, infiltratiekom) wordt een werfbegeleiding voorzien. De archeologische waarden worden hier ter hoogte van de

² Hoofdstuk 19 Code Goede Praktijk.

smallere diepere ingrepen met zekerheid bedreigd, maar een archeologische opgraving is hier omwille van bouwtechnische redenen niet mogelijk. Aangezien de uiteindelijke aanlegdiepte van de geplande verharding en vloerplaat van het tuinpaviljoen bepaald wordt door de aannemer en men hierbij mogelijk tot op vaste bodem (veelal gelijk met het archeologisch niveau) aanlegt is een werfbegeleiding van deze zones ook noodzakelijk. De regie van de graafwerken ligt bijgevolg in de handen van de uitvoerder van de werken. Het archeologisch onderzoek beperkt zich tot wat mogelijk is binnen het gegeven kader van deze werken.³

BAAC Vlaanderen bvba adviseert een opgravingsput ter hoogte van de vijver, nieuwe funderingen van de hoeve en rondom de diverse geplande putten met bijhorende leidingen en een werfbegeleiding van de overige zone met geplande nieuwe verharding, infiltratieput en tuinpaviljoen.

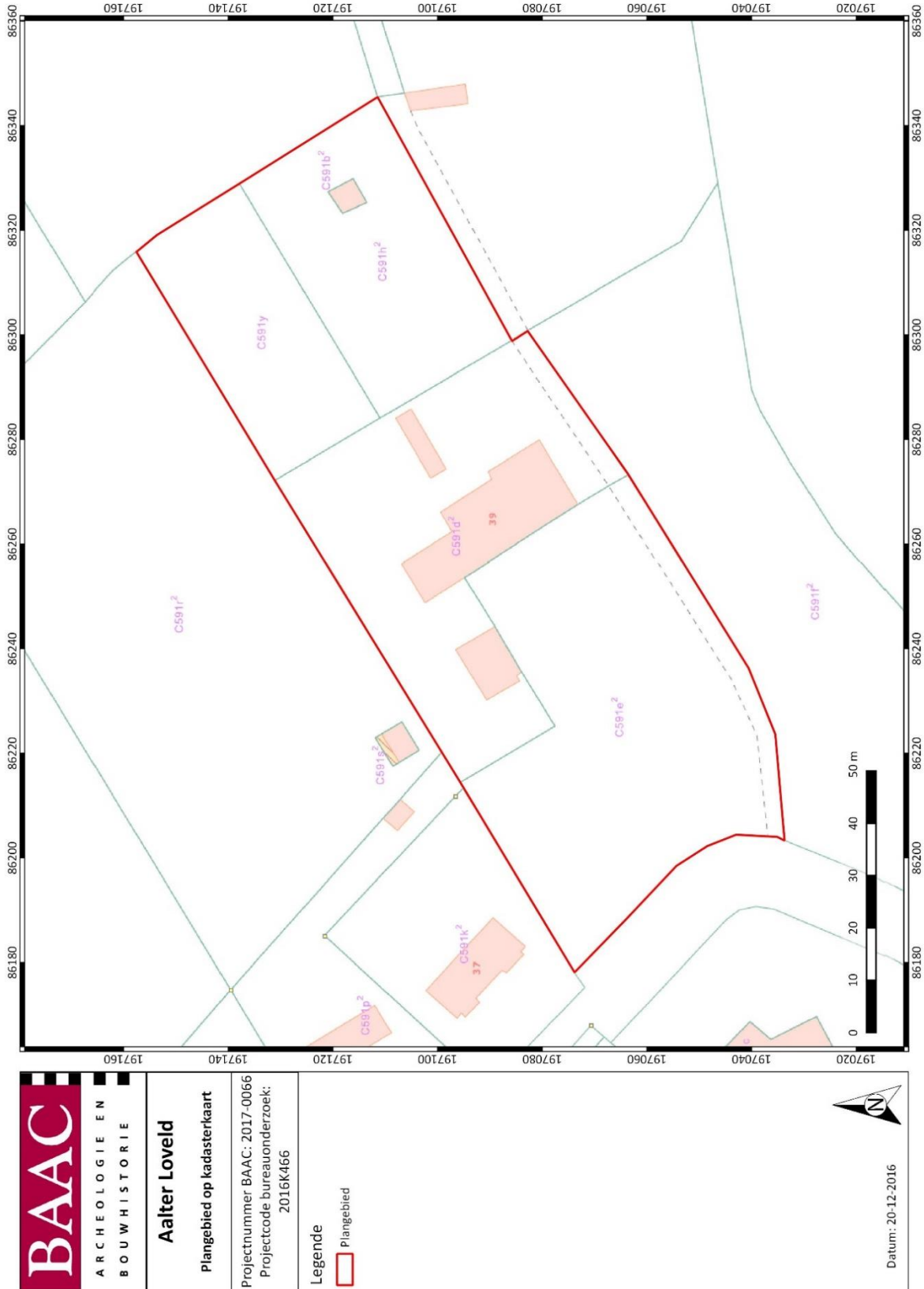
De toe te passen methode wordt hieronder beschreven in het programma van maatregelen.

³ Zie hoofdstuk 3 Begrippen in de Code van Goede Praktijk, pagina 23

2 Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Naam site:	Aalter, Loveld
Onderzoek:	Archeologienota met uitgesteld onderzoek
Ligging:	Provincie Oost-Vlaanderen, Gemeente Aalter, Deelgemeente Aalter, Loveldlaan nr. 39
Kadaster:	Aalter, Afdeling 2, Sectie C, Percelen 591E2, 591D2, 591H2, 591 B2, 591Y
Coördinaten:	NW (x: 86177.057 ; y: 197157.688) NO (x: 86347.274 ; y: 197157.688) ZO (x: 86347.828 ; y: 197031.755) ZW (x: 86177.057 ; y: 197031.755)
Uitvoerder:	BAAC Vlaanderen bvba; 2015/00020 Hendekenstraat 49 9968 Assenede
Projectcode BAAC Vlaanderen:	2017-0066
Projectcode bureauonderzoek:	2016K466
Veldwerkleider:	Lina Cornelis, erkenningsnummer 2015/00024
Grootte projectgebied:	7079,58 m ²
Grootte afbakening opgraving:	ca. 222 m ²
Grootte afbakening werfbegeleiding:	ca. 152 m ²
Grootte afbakening sloop:	ca. 143 m ²
Aanleiding:	Stedenbouwkundige aanvraag

Figuur 1: Plangebied op kadasterkaart.⁴

⁴ CADGIS 2016

2.2 Aanleiding van het vooronderzoek

Zie Verslag van resultaten 1.1.4 Aanleiding.

2.3 Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Zie Verslag van resultaten 1.2 Assessment bureauonderzoek, 1.3 Strategie en werkwijze en 1.4 Besluit.

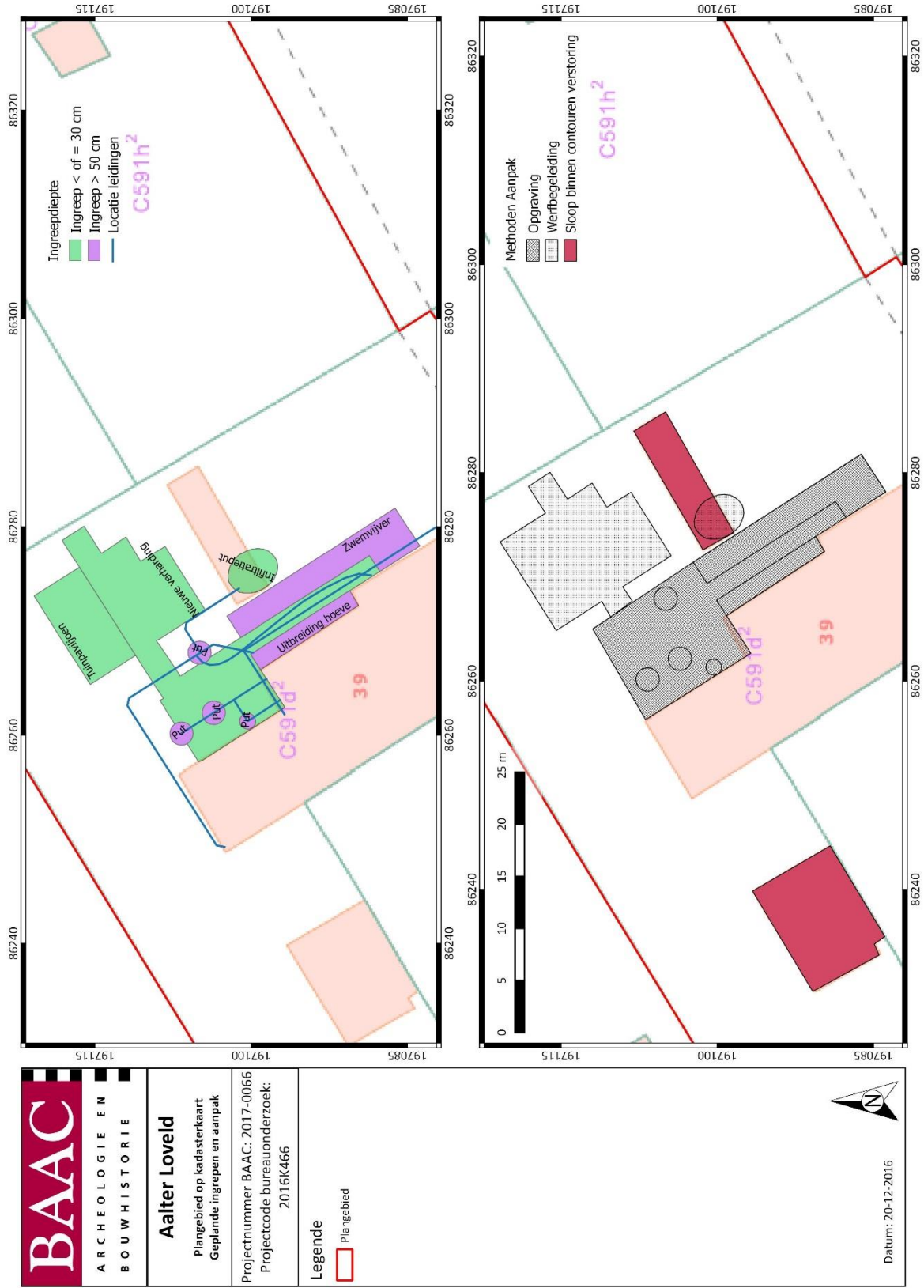
2.4 Strategie, methoden en technieken

2.4.1 Afbakening

Het plangebied heeft een oppervlakte van 7079,58 m². Binnen deze oppervlakte wordt ca 143 m² aan bestaande gebouwen gesloopt. De sloop dient te gebeuren binnen de contouren van de reeds bestaande verstoring. De initiatiefnemer en uitvoerder dienen erop toe te zien dat er geen onverstoorde grond geroerd wordt bij het slopen en verwijderen van de bestaande structuren.

Voor de uit te voeren archeologische opgraving wordt een zone van ca 222 m² afgebakend. De geadviseerde oppervlakte komt overeen met de zone waarin graafwerken dieper dan 50 cm noodzakelijk zullen zijn voor geplande ingrepen of waar het archeologisch erfgoed rechtstreeks bedreigd wordt door omliggende ingrepen. Voor de uit te voeren werfbegeleiding wordt een zone van ca 152 m² afgebakend. De ingrepen in deze zone zijn beperkt tot 30 cm diepte of minder. De funderingsleuf voor het tuinpaviljoen gaat zeer lokaal dieper, maar hier is omwille van bouwtechnische redenen een opgraving niet mogelijk.

De gekende verstoring en geplande ingrepen worden nauwkeurig besproken in het verslag van resultaten (zie 1.1.5 Gekende verstoringen en 1.1.6 Geplande bodemingrepen).

<p>BAAC</p> <p>ARCHEOLOGIE EN BOUWHISTORIE</p>	<p>Aalter Loveld</p> <p>Plangebied op kadasterkaart Geplande ingrepen en aanpak</p>
	<p>Projectnummer BAAC: 2017-0066 Projectcode bureauonderzoek: 2016K466</p>
<p>Legende</p> <p>Plangebied</p>	<p>Datum: 20-12-2016</p>

Figuur 2: Plangebied met aanduiding van zones voor diverse aanpak PvM.⁵

⁵ Onderkaart bron CADGIS 2016

2.4.2 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Tijdens het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem werden alle nodige data verzameld om een uitspraak te kunnen doen over de potentiële aanwezigheid van archeologische waarden. Hieruit bleek dat in het plangebied resten van het Romeins castellum op het Loveld verwacht worden. De geplande graafwerkzaamheden binnen de huidige verbouwingsplannen kunnen deze potentieel aanwezige archeologische resten verstoren. Om het aanwezig archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksgebied te onderzoeken en registreren, wordt een archeologische opgraving en een werfbegeleiding geadviseerd.

Verder onderzoek zou de aanwezige archeologische waarden binnen de geplande ingreep moeten vaststellen en documenteren. Volgende onderzoeksvragen zouden beantwoord dienen te worden:

- In hoeverre is de bodemopbouw intact?
- Hoeveel verschillende lagen zijn er te onderscheiden (stratigrafie)?
- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding?
- Waardoor kan het eventuele ontbreken van een horizont verklaard worden?
- Indien deze wordt geraakt, op welke hoogte bevindt zich de natuurlijke bodem?
- Wat is de datering en samenstelling van de aangetroffen lagen?
- Wat is de relatie tussen de bodem, de landschappelijke context en de archeologische sporen?
- In welke mate verstoren de geplande ingrepen het bodemarchief?
- Zijn er sporen aanwezig? Zoja, geef een beknopte omschrijving? Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van de aangetroffen sporen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van occupatie?
- Zijn er indicaties die kunnen wijzen op inrichting van een erf/nederzetting/kampement?
- Zijn er aanwijzingen voor het Romeinse castellum?
- Kunnen de sporen gelinkte worden aan nabijgelegen archeologische vindplaatsen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
- Wat is de vastgestelde bewaringstoestand van de archeologische artefacten, sporen en/of vindplaats?
- Wat is de vastgestelde waarde van de aangetroffen archeologische artefacten, sporen en/of vindplaats?
- Uit welke periode dateren de vondsten? Kan er een functionele interpretatie aan gegeven worden? Houden ze verband met bepaald activiteiten?
- Wat is de potentiële impact die eventuele toekomstige werken zouden hebben op het bodemarchief en eventueel overige aanwezige archeologische waarden?

2.4.3 Onderzoeksstrategie, -methode en -technieken

2.4.3.1 Opgraving

Voor de uitvoer van het veldwerk wordt uitgegaan van de methode zoals voorgeschreven in dit programma van maatregelen en de Code Goede Praktijk.

Het veldwerk wordt dermate georganiseerd dat er efficiënt en wetenschappelijk verantwoord wordt opgegraven. Er wordt gestreefd naar een maximale afstemming van kranen en grondverzet enerzijds en opgravingsploeg(en) anderzijds. Opeengelegde opgravingsvlakken mogen niet betreden worden met de kraan en/of ander zwaar materieel. De graafmachine die gebuikt wordt voor het aanleggen van de werkputten en opgravingsvlakken is van een type dat toelaat zowel de horizontale vlakken

aan te leggen als de stratigrafie te volgen en dat geen schade toebrengt aan de aangetroffen sporen. De graafbak heeft geen tanden. De afgraving tot het opgravingsvlak gebeurt machinaal. Er wordt een profielput voorzien waarbij het profiel wordt opgeschoond voor zover de veiligheid en stabiliteit dit toelaten. Het wordt gefotografeerd (voorzien van profielnummer, sleufnummer, noordpijl en schaal), ingetekend op schaal 1/20 en beschreven. Deze profielen worden beschreven en bestudeerd door de bodemkundige van het projectteam. Bij elk profiel wordt de absolute hoogte van het maaiveld genomen en op plan aangebracht.

Wanneer archeologisch relevante sporen worden aangetroffen, worden deze gedocumenteerd volgens de methoden opgelegd in de Code Goede Praktijk. Indien een spoor zich tegen de putwand bevindt, wordt het werkputprofiel opgeschoond om de relatie tussen het spoor en de bodemhorizonten te registreren. Er wordt dagelijks voorzien in een volledige opmeting van werkputten en sporen. Dit betekent dat er dagelijks een recent en aangevuld grondplan beschikbaar is, dat op elk moment aangeleverd kan worden. De aanwezige sporen worden gecoupeerd, geregistreerd, ingemeten, getekend (schaal 1:20), gefotografeerd en afgewerkt.

Sporen waarbij de metaaldetector een signaal geeft, worden aangeduid in de sporenlijst. Metaalvondsten worden bijgevolg ingezameld. Ingezamelde vondsten worden op plan gezet met vondstnummer en de code Md. Ingezamelde metaalvondsten worden beschermd tegen degradatie van het materiaal.

De aanleg van deze putten gebeurt met een graafmachine met een niet-getande graafbak van 2 m breed. Het eerste vlak wordt aangelegd op een eerste leesbaar archeologisch niveau.

Voor de specifieke vereisten waaraan de opgraving dient te voldoen wordt verwezen naar Hoofdstuk 17 in de Code van Goede Praktijk. Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk hoofdstuk 14.

2.4.3.2 Werfbegeleiding

De werfbegeleiding heeft als doel om het archeologische bodemarchief maximaal te registreren en te onderzoeken, daar waar een volwaardige archeologische opgraving niet mogelijk of opportuun is (zie 1 Gemotiveerd advies). Volgens begrip 154 uit de Code van Goede Praktijk is een werfbegeleiding een methode van archeologische opgraving waarbij de regie van de graafwerken bij de uitvoerder van de werken berust en het archeologisch onderzoek zich beperkt tot wat mogelijk is binnen het gegeven kader van deze werken. De aangestelde archeoloog dient voldoende op voorhand te worden verwittigd wanneer deze werken zullen worden aangevat. Idealiter kunnen deze werken aansluitend worden uitgevoerd met het hoger besproken op te graven deel.

Een werfbegeleiding kan de archeologische opgraving vervangen indien een volwaardige opgraving niet mogelijk is door de technische uitvoeringswijze van de geplande bodemingreep. Bij de aanleg van de funderingen van tuinpaviljoen worden diepere smalle sleuven aangelegd. Zo is het praktisch niet mogelijk om als archeoloog in een dergelijke smalle sleuf te werken om de archeologische resten te onderzoeken en te registreren. In de overige deel van de zone voor werfbegeleiding wordt het archeologisch vlak naar verwachting niet geraakt. Het vlak wordt aangelegd op diverse diepten onder het maaiveld, de uit te graven diepte volgens het bouwplan en zoals de aannemer nodig acht, wordt aangehouden. Eventueel aanwezige sporen worden ingemeten en geregistreerd en vondsten worden verzameld.

De werfbegeleiding betracht steeds zo maximaal mogelijk de technieken van een archeologische opgraving te benaderen (zie paragraaf 2.4.2). Onvoorziene afwijkingen ten aanzien hiervan worden

opgenomen in het archeologierapport en het eindverslag van de opgraving. Het enige vooropgestelde verschil met een opgraving is het feit dat de regie van de graafwerken in handen van de uitvoerder van de werken ligt.

Het veldwerk wordt dermate georganiseerd dat er efficiënt en wetenschappelijk verantwoord wordt opgegraven. Er wordt gestreefd naar een maximale afstemming van kranen en grondverzet enerzijds en opgravingsploeg(en) anderzijds. Opengelegde vlakken mogen niet betreden worden met de kraan en/of ander zwaar materieel. Er wordt dagelijks voorzien in een volledige opmeting van werkputten en sporen. Dit betekent dat er dagelijks een recent en aangevuld grondplan beschikbaar is, dat op elk moment aangeleverd kan worden.

Voor de specifieke vereisten waaraan de opgraving dient te voldoen wordt verwezen naar Hoofdstuk 15 in de Code van Goede Praktijk. Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk hoofdstukken 14 en 15.

2.4.3.3 Sloop

Er wordt ca 143 m² aan bestaande gebouwen gesloopt. De sloop dient te gebeuren binnen de contouren van de reeds bestaande verstoring. De initiatiefnemer en uitvoerder dienen erop toe te zien dat er geen onverstoorde grond geroerd wordt bij het slopen en verwijderen van de bestaande structuren.

2.4.4 Natuurwetenschappelijke staalname

De onderzoeksstrategie omvat tevens een voorstel voor staalname. Volgende vermoedelijke hoeveelheden van verschillende onderzoek worden ingeschat ter beantwoording van de onderzoeksvragen:

- Koolstofdateringen: 2 VH
- Macrobotanische resten waardering: 2 VH
- Macrobotanische resten analyse: 1 VH
- Pollenonderzoek, waardering: 2VH
- Pollenonderzoek, analyse: 1VH
- Conservatie kwetsbaar vondstmateriaal: 2 VH

De afwezigheid van relevante te bemonsteren sporen kan ervoor zorgen dat de voorgestelde natuurwetenschappelijke onderzoeken niet uitgevoerd dienen te worden.

De veldwerkleider beslist of staalname zinvol is en op welke manier de staalname wordt aangepakt en of het nodig is een natuurwetenschapper te betrekken, rekening houdend met het beantwoorden van de onderzoeksvragen. Hoofdstuk 20 in de Code van de Goede Praktijk bespreekt uitvoerig het natuurwetenschappelijke onderzoek bij opgravingen. Voor bemonsteringsstrategie wordt verwezen naar hoofdstuk 20.3 van de Code van Goede Praktijk.

Ook het assessment van de staalnames gebeurt volgens de Code van Goede Praktijk. De relevante stalen worden bepaald na advies van de gespecialiseerde laboratoria, rekening houdend met het beantwoorden van de onderzoeksvragen.

2.5 Voorziene afwijkingen van de CGP en de algemene bepalingen onderzoekstechnieken en specifieke methode

De uitvoering van alle werkzaamheden op het terrein dienen te gebeuren volgens de Code Goede Praktijk, eventueel aangevuld met bijkomende maatregelen indien de sporen en/of vondsten daartoe aanleiding geven. Er zijn geen afwijkingen ten aanzien van de Code Goede Praktijk voorzien. Indien door omstandigheden toch wordt afgeweken van de Code Goede Praktijk, dient dit gemotiveerd te worden in het archeologierapport en het eindverslag van de opgraving en werfbegeleiding.

2.6 Criteria

Het onderzoeksdoel kan als bereikt worden beschouwd indien op alle hoger geformuleerde onderzoeksvragen een relevant antwoord kan worden gegeven.

Indien bij het veldwerk van de voorgestelde methode wordt afgeweken, wordt dit beschreven en verantwoord in de rapportering. Daarnaast moet zeker rekening worden gehouden met veilige werkomstandigheden. Bij onveilige situaties (grondwater/instabiele putwanden/...) heeft de veiligheid prioriteit op de archeologie. Indien de aanpak dient te worden aangepast tijdens het veldwerk, dienen alle betrokken partijen hiervan op de hoogte te worden gebracht.

2.7 Duur, fasering en kostenraming van het veldwerk

De veldwerkfase wordt geraamd op 2 werkdagen, waarbij de opgraving (het aanleggen, documenteren en afwerken van de vlakken en documenteren van het profiel) en de werfbegeleiding is voorzien.

De uitvoering van dit veldwerk wordt geschat op €700 per dag voor de verder aangegeven personeelsbezetting (2.8). Hierbij is geen mechanisch graafwerk voorzien. Bij uitloop worden dezelfde dagtarieven gehanteerd.

De uitwerking en rapportage worden geschat op €2800.

De kosten van het natuurwetenschappelijk onderzoek kunnen niet worden meegegeven, daar het hier prijzen van de dag betreft en het aan te raden is offertes bij verschillende laboratoria worden aan te vragen.

Alle prijzen zijn excl. Btw.

2.8 Personeelseisen

Bij het veldwerk wordt vanuit gegaan van een personeelsbezetting bestaande uit 1 veldwerkleider en 1 assistent-archeoloog. Voor de verwerking, assessment van de resultaten en rapportage wordt minimaal de veldwerkleider en 1 assistent-archeoloog.

Het team dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van het archeologisch onderzoek dient te bestaan uit een erkend archeoloog die als veldwerkleider optreedt. Deze persoon beschikt over minstens 12 maanden opgravingservaring en heeft minstens 3 opgravingen uitgevoerd met sporen uit de Romeinse tijd. Indien de erkend archeoloog niet aanwezig is in het veld, dient een veldwerkleider met dezelfde competenties continu aanwezig te zijn en diens taken over te nemen.

De erkende archeoloog en/of veldwerkleider heeft de autoriteit over de uitvoering van het gehele project en staat in voor onder meer de meldingen van de aanvang van opgraving, het indienen van het archeologierapport en het eindverslag, het beheren van archeologische ensembles tijdens het onderzoek en het overdragen van archeologische ensembles aan het einde van het onderzoek. Elke activiteit die ontplooid wordt in het kader van een archeologisch onderzoek door de erkende archeoloog, zijn werknemers of medewerkers, of zijn onderaannemers tijdens dienstverband valt onder de eindverantwoordelijkheid van de erkende archeoloog. Hij is aansprakelijk voor het goede verloop van het onderzoek en het naleven van de decretale bepalingen en de bepalingen uit de Code van Goede Praktijk. De erkende archeoloog (als natuurlijk persoon) bepaalt de strategie van het archeologisch onderzoek dat onder zijn autoriteit wordt uitgevoerd en valideert de op te leveren producten. Indien de erkende archeoloog zelf of binnen zijn organisatie niet beschikt over bepaalde specialistische expertise en dit onderzoek uitbesteedt, maakt hij de opdrachtschrijving hiervoor dusdanig op dat de uitvoering verloopt conform de bepalingen uit de Code van Goede Praktijk.

De veldwerkleider draagt de dagelijkse leiding van het archeologisch onderzoek, brengt de voorziene onderzoeksstrategie ten uitvoer en behoudt de controle over de werkzaamheden.

De veldwerkleider wordt bijgestaan door 1 assistent archeoloog die beschikt over het diploma zoals omschreven in het archeologiebesluit en beschikt minstens over minstens 12 maanden opgravingservaring, waarvan minstens 3 maanden op projecten met sporen uit de Romeinse tijd. De assistent-archeoloog vervult uitvoerende taken, op aansturen van de veldwerkleider, en staat de veldwerkleider bij in zijn taken.

2.9 Deponeren archeologisch ensemble

Vergaarde data en vondsten, het archeologisch ensemble, blijft te allen tijde eigendom van de opdrachtgever. Na onderzoek kan dit ensemble opgenomen worden door een erkend erfgoeddepot, indien dit voor de regio aanwezig is. Dit in overeenkomst met de opdrachtgever. Indien dit depot niet voorhanden is, dient een ander depot te worden gezocht of kan een afspraak gemaakt worden met het uitvoerend bedrijf voor opslag.

3 Lijst met figuren

Figuur 1: Plangebied op kadasterkaart.	7
Figuur 2: Plangebied met aanduiding van zones voor diverse aanpak PVM.	9

4 Bibliografie

CADGIS, 2016. CadGIS Viewer Kadasterkaart. Available at:

http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE [Geraadpleegd december 20, 2016].

LALOO, P. e.a., 2014. *Aalter Loveld. Archeologische evaluatie en waardering van de Romeinse site Aalter Loveld (Aalter, provincie Oost-Vlaanderen). GATE – rapport 74*, Gent.